

АЛЕКСАНДАР КУБИЧЕЛА

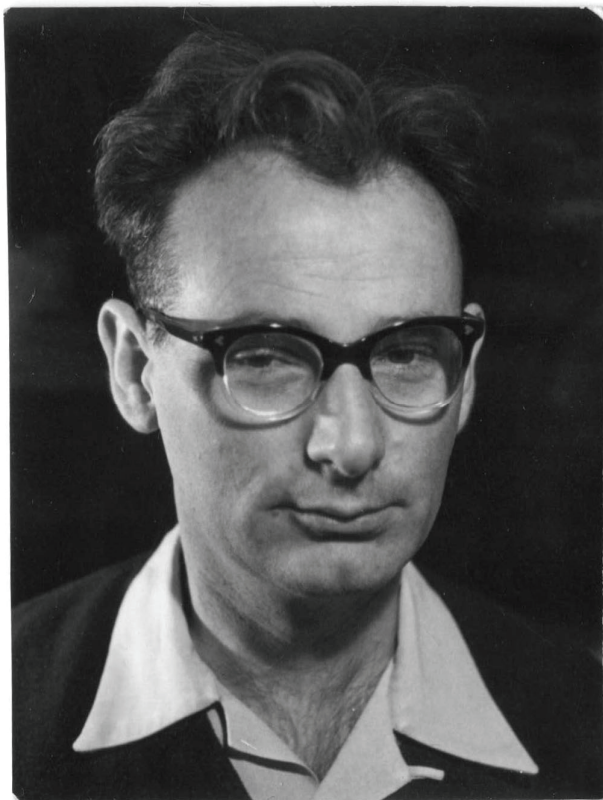
МИЛАН РАДОВАНАЦ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060 Београд, Србија

Резиме: Садржајну биографију, једног плодног научног радника Астрономске опсерваторије, какав је био Александар Кубичела, посебно су обележиле две чињенице: прва, да је истовремено радио на Опсерваторији и студирао астрономију, и друга, да је од покретања избора за звање вишег научног сарадника, прескачући звање научног сарадника, и коначног избора, требао да чека шест година, тако да је после одбио покретање избора у звање научног саветника! У овоме раду се разматра живот и дело Александра Кубичеле а на крају је дата библиографихја његових радова.

Давном одлуком Комитета за научне установе Универзитет и велике школе, Владе НР Србије, од 21. новембра 1949. године, да се прихвати молба бруцоша Александра Кубичеле за службу при Астрономској опсерваторији - којем је она тада организационо припадала, да га прими у службу и постави у звање приправника, млађег хидрометеоролошког техничара - отпочела је једна плодна, 40 година дуга каријера, врсног опсерватора и научног радника, који ће у овом периоду, све до почетка 1990, на Опсерваторији оставити значајан и трајан траг.

У настојању да ближе осветлимо, како се то данас популарно каже, "лик и дело Александра Кубичеле", враћамо се уназад на почетак треће деценије двадесетог века. Те 1930. године, 22. марта, у Белој Цркви, срезу Белоцркванском у Војводини, у српској породици поштанског службеника Ђуре Кубичеле и домаћице Марије, родио се син Александар. После Петра (Ердевик, 1925 - Нови Сад, 2007), породица Кубичела је тако добила и другог сина. Основну школу похађао је у родном месту Белој Цркви, но пре но што ју је и завршио 1941. године, још 1940. године му је умро отац, поштански службеник у пензији, тако да је мајка постала породични пензионер.

За време окупације у Белој Цркви је завршио ниже разреде гимназије, школовање наставио у Потмеш гимназији у Белој Цркви, где је школске 1948/49 завршио осми разред, а потом, од 11. до 21. јуна, положио и виши течајни испит. Заправо, због успеха на писменом делу течајног испита и годишњим оценама из осмог разреда, тринаест одличних и две врло добре, био је ослобођен полагања усменог дела овог испита.

Још исте школске године, дакле 1949, у Београду је уписао Природно математички факултет - астрономију. Уписивањем астрономије, већ се био определио и за установу у којој ће радити - Астрономску опсерваторију! Јер, готово истовремено са уписом студија, поднео је и молбу за рад на Опсерваторији. Дакле, одлучио се да истовремено студира и да ради. Разлог за овакву његову одлуку налазимо у неколико његових биографија, које је сам писао, а које се налазе у његовом досијеу у архиви Опсерваторије, где децидирано за имовно стање своје породице после очеве смрти истиче: сиромашно. Тиме је био присиљен да се одмах и запосли, па је радом на Опсерваторији практично сам себе школовао.

Као што смо у уводу истакли, његову молбу за запослење на Астрономској опсерваторији решавао је Комитет за научне установе,

Универзитет и велике школе, Владе НР Србије, и 21. септембра 1949, донео решење бр. 6708 (или АО, бр. 1038/49), да се Александар Кубичела прими у службу на Астрономској опсерваторији у звању приправника, млађег хидрометеоролошког техничара, са основном месечном платом од 3.700.- динара, умањено за 12%, с тим да дневно ради 4 сата. Дакле, кључ ове могућности да Кубичела истовремено и ради и да студира, лежи у овој задњој одредби решења, "да дневно ради 4 сата"! На полеђини ове одлуке прослеђене Опсерваторији, њен секретар Божа Поповић је руком дописао: "Друг Кубичела Александар је ступио на дужност 22. XI 1949. год." (звање "хидрометеоролошки техничар" је последица давно усвојених звања, на некад јединственој Опсерваторији, која дуго нису била усклађена са стварним пословима и задацима на Астрономској опсерваторији - примедба М. Р.)

Запослењем на Опсерваторији ускоро је решио и још један велики проблем, проблем стана. Наиме, већ 1. децембра 1949. године, Кубичела се управи Астрономске опсерваторије обратио кратком молбом: "Молим управу ове установе да ми, с обзиром да сам њен службеник, додели један стан" (АО, бр. 1027/49).

На истој молби секретар Астрономске опсерваторије Божидар Поповић, руком је дописао: "У вези предње молбе друга Кубичеле Александра, одобравам да се исти усели у зграду резервоара, IV спрат. Станарину ће плаћати према решењу Стамбеног отсека IV реона, у износу од 170,- дин" (у ово време директор Астрономске опсерваторије био је Милутин Миланковић, који је одређене послове директора пренео на секретара, па се отуда на документима, као овлашћеног лица, налазе потписи секретара, уместо директора - прим. М. Р.).

Кад је Астрономска опсерваторија 1950. године прешла под надлежност Српске академије наука, као и остали запослени, и Кубичела је добио ново решење (САН, бр. 3153/50) о преузимању и постављењу, које је као потпредседник Академије, потписао Милутин Миланковић, с тим да му је плата за исто радно време, сад била нешто нижа, 3.370.- динара.

У својој биографији, писаној у више наврата, за разне потребе, 1951 и 1952. године, Кубичела констатује: "За време окупације нисам имао ближих додира са НОБ. Према непријатељу сам заузимао антифашистички став. По ослобођењу, 1944, пришао сам организацији НО и постао њен активан члан. Касније сам учествовао на градњи пруге Брчко-Бановићи и Новог Београда 1948".

После 2 године и 4 месеца рада на Астрономској опсерваторији, Александар Кубичела је добио прво унапређење. Решењем Српске академије наука, бр. 4201, од 26. маја 1952 (или АО, бр. 402/52), које је потписао њен председник Александар Белић, Кубичела је преведен у више звање, приправник хидролошки техничар, с обавезом да у законском року треба да положи прописани испит за ово звање. У складу с тим, ушао је у већи, XVI платни разред, повећана му је и плата, која је у међувремену већ била већа,

тако да је од 1. априла 1952, износила 6.400.- динара. Исправност овог решења констатовао је, и својим потписом на његовој полеђини потврдио и потпредседник Академије, Милутин Миланковић.

Осим основне плате, решењем директора Опсерваторије Војислава Мишковића (АО, бр. 572/54), од 27. септембра 1954, Кубичели је (вероватно за посматрачки рад) исплаћивана и допунска плата од 1.300.- динара (од 1. јануара 1955, она ће износити 2.000.- динара).

Другим решењем директора Мишковића (АО, бр. 744/54), од 1. децембра 1954. године, Александар Кубичела је преведен у "звање без звања" (ово због већ истакнутих проблема) и унапређен у XV платни разред, са основном месечном платом од 8.300.-динара, али и истакнутом обавезом да је дужан да у року од две године положи државни стручни испит. Висину плате му је потом Државни секретаријат за послове опште управе и буџет, ревидирао на висину од 7.800.- динара.

Претходно, пре овог другог решења, 2. октобра 1954. године, Александар Кубичела је ставио потпис на један документ, показаће се, за читав живот! Пред Народним одбором општине Звездара, којег је заступао матичар Радмила Милетић и одборник Милан Маровић, сведоцима Јелисаветом Станковић и Анђелком Стаић, венчао се са својом вршњакињом, као и он, из Беле Цркве, тада студенткињом енглеског језика и књижевности на Филозофском факултету у Београду, Браниславом Отлокан, која је на венчању узела његово презиме.

После краћег заједничког живота у Београду, Бранислава ће се 1955, вратити у Белу Цркву, где ће од октобра 1956. до октобра 1958, радити у банци као помоћни банкарски службеник. Од 1. новембра 1958, поново ће радити у Београду и живети заједно са Александром, али и са још једним чланом породице, сином Едвардом, рођеним 1956. године.

Како је 21. децембра 1956. године, Кубичела положио државни стручни испит, решењем заменика директора Опсерваторије Пере Ђурковића (АО, бр. 75/57), од 24. јануара 1957. године, унапређен је у бољи, XIV платни разред, што му је донело и већу плату, која је сад износила 9.800.- динара.

Још исте, 1957. године, Кубичела ће бити приморан да на годину дана напусти Опсерваторију, и Београд. Разлог? Од стране Војног одсека општине Звездара, добио је позив да се 26. септембра јави у војну јединцу ради одслужења војног рока. Директору Опсерваторије, сад је то већ био Милорад Протић, преостало је само да 7. септембра донесе решење (АО, бр. 784/57), којим службенику Опсерваторије, без звања, "престаје служба по сили закона", с 26. септембром 1957, даном ступања на одслужење кадровског војног рока, с тим да до одласка искористи и годишњи одмор.

После, за Кубичелу несумњиво дуге године дана, на Опсерваторију је 11. септембра 1958, упутио следећи допис (АО, бр. 919/58): "Како сам ових дана завршио отслужење обавезног војног рока у ЈНА, молим друга Директора да ми одобри продужење радног односа на Астрономској опсерваторији у

звању техничког сарадника. За ово звање имам положен стручни државни испит и седам година одговарајуће праксе".

Поштујући законску процедуру, спроведени конкурс за исто радно место, оглас на табли и потребна документа, директор Протић је 15. септембра 1958, донео решење (под истим горњим бр.) о пријему Александра Кубичеле у службу на Опсерваторији, у звање технички сарадник III врсте, и распоред у XIV платни разред, са основном месечном платом од 17.900.- динара.

У Упитнику за оцењивање службеника са звањима, научних установа, који је за Кубичелу, посматрача калкулатора у служби Сунчеве активности, 21. марта 1960, а за 1959. годину, попунио његов претпостављени, Перо Ђурковић, стоји записано, да је Кубичела од 1. априла 1953. године учествовао: "... у фотографским и визуелним посматрањима Сунца и визуелним посматрањима вештачких сателита", "у обради ових посматрања за Светске центре за податке", "изради фотокопија 662 снимка Сунца у по четири примерка за СЦП и израчунавање података за излаз и залаз Сунца у Београду и Новом Саду". За овај посао, од Комисије за оцењивање, добио је општу оцену "нарочито се истиче".

У једном моменту, 26. септембра 1960. године, директор Протић је Кубичелу био именовано за вршиоца дужности библиотекара Опсерваторије (АО, бр. 1054/60), али је, након што је овај, не одбијајући именоване, у писаној форми упозорио, "да је свестан своје нестручности у библиотечарским и административним пословима, који би и нехотице могли бити узрок неке материјалне одговорности", након десетак дана ово своје решење ставио ван снаге.

Крајем 1960. године, 12. децембра (АО, бр. 1376/60), одлуком директора Протића, на основу Закона о јавним службеницима, Кубичела је унапређен у XII платни разред.

Из следећег Упитника, за 1960. годину, сазнајемо да је Кубичела радио на посматрању одабраних променљивих звезда, разради хромосферског програма за посматрање потпуног помрачења Сунца које ће уследити 15. фебруара 1961. године, и изради фотографија Сунца из МГГ. И овај пут, општа оцена је била, "нарочито се истиче".

С обзиром да је на Хвару, где је Астрономска опсерваторија организовала посматрање и снимање помрачења Сунца, за једно место праћења јединствене и ретке небеске појаве, Кубичела био један од најактивнијих чланова њене посматрачке екипе, до краја ове године имао је доста посматрачког материјала за обраду. А учествовао је и у програму испитивања неких променљивих звезда и за тај рад у Упитнику за 1961. годину, поново заслужио оцену "нарочито се истиче".

Била је ово најбоља препорука за решење (АО, бр. 246/62), које ће 23. фебруара 1962. године, на предлог Стручног колегијума, донети в. д. директора, Василије Оскањан, у којем каже: "Александар Кубичела, технички сарадник Опсерваторије, одређује се за самосталног посматрача, који ће вршити самостално посматрање небеских тела, по утврђеном

програму за групу за променљиве звезде. Фреквенција посматрања свако друго вече. О ноћном посматрачком раду, водиће уредно посматрачку бележницу".

У 1962. години, Кубичела је био веома активан у самосталном ноћном посматрачком раду у групи за променљиве звезде, за шта је као награду, решењем в. д. директора Василија Оскањана награђен са сталним месечним паушалом у висини д 9.000.-динара (АО, бр. 912 и 1226/62).

Уз овакав рад и залагање на послу Александар Кубичела је, чињеница, после разумљиво дужег студирања, на дан 20. септембра 1962. године, положивши све прописане испите групе за астрономију, стекао диплому Природно-математичког факултета у Београду, бр. 1417/1.

Ово је био разлог Астрономској опсерваторији да распише конкурс за радно место асистента сарадника за прикупљање и научну обраду посматрачког материјала у групи за променљиве звезде. На расписани конкурс, наравно, пријавио се само један кандидат - Александар Кубичела!

Из материјала које је приложио уз пријаву, наводимо неке податке о његовом дотадашњем раду и активностима на Опсерваторији.

"На Астрономској опсерваторији радио сам као технички сарадник у овим службама:

- а/ часовна служба (1949-1952),
- б/ служба географске ширине (1949-1952),
- в/служба малих планета и комета (1949-1952),
- г/ служба Сунчеве активности и двојних звезда (1953-1959),
- д/ група за променљиве звезде (од 1960, касније група за астрофизику),
- ђ/ припрема *Годишњака нашег неба* (1949-1952)".

Дакле, може се закључити, Кубичела је до ове године прошао све службе на Опсерваторији и упознао се са њиховим радом!

Даље он истиче:

а/ Вишегодишње посматрање Сунца (визуално а током МГГ и фотографски),

б/ Самостално посматрање неких сјајнијих променљивих звезда из каталога КЗП (програм у току),

в/ Самостално посматрање хромосферског спектра за време потпуног помрачења Сунца 15. II 1961.

У раду се, наводи и то Кубичела, служи са два страна језика, енглеским и руским (употреба литературе и делимично споразумевање). За ван службену активност, Кубичела признаје да је "просечна".

Из Извештаја његових референата за избор за асистента сарадника, др Ивана Атанасијевића и др Василија Оскањана, истичемо још нека запажања и податке о Кубичелином раду на Опсерваторији:

"За време рада на Опсерваторији радио је у неколико научних група, те је тако имао прилике да се ближе упозна са њиховим радом а то значи и са проблематиком оне области астрономије којом се група бави. За све време рада у научним групама показао је пуно смисла за рационалнине

организовање рада који му је био поверен. У току последњих 5-6 година је потпуно самостално радио у групи за проучавање Сунчеве активности и у групи за променљиве звезде. Поред самосталног посматрачког рада у програмима који су већ постојали, А. Кубичела је дао неколико прилога који су несумњиво указали на то, да има све услове да се развије у научног радника. Овде треба пре свега указати на три стручна реферата, које је он одржао последњих година пред стручним колективом Астрономске опсерваторије.

(...) Приликом припрема за посматрање потпуног помрачења Сунца од 15. II 1961. год. Кубичела је потпуно самостално написао елаборат под насловом 'Хромосферски програм за 15. II 1961', у коме је предложио једну оригиналну методу за посматрање сунчеве хромосфере за време помрачења, која би била у стању да пружи потпуније податке о хромосфери, него што пружају до сада примењиване методе.

На основу овог елабората комисија за организацију посматрања Сунчевог помрачења (...) одобрила му је потребна материјална средства за остваривање његове замисли. У вези с тим доле потписани су утврдили да је Александар Кубичела потпуно самостално организовао и успешно извршио посматрања Сунчеве хромосфере према програму којег је предложио.

Први део резултата рада на испитивању добијених снимака, Кубичела је обрадио у раду под насловом *Нова варијанта хромосферског спектрографа са покретном плочом*. Рад је предат у рукопису и представља научну анализу примењене методе посматрања Сунчеве хромосфере. Прилично изцрпна анализа примењене методе извршена у поменутом раду, потврдила је очекиване резултате.

За читаво време свога рада на Опсерваторији, Кубичела је активно сарађивао у часопису *Васиона*, у којој је објављивао повремено популарне чланке и водио рубрику *Астрономске појаве*.

На основу свега изнетог доле потписани (Атанасијевић и Оскањан) сматрају да Александар Кубичела испуњава потребне законске услове за стицање звања асистента, те зато предлажу Савету Астрономске опсерваторије да именованог изабере за асистента".

Разматрајући Кубичелину пријаву на расписани конкурс, Савет опсерваторије на 9. седници, 26. новембра 1962. године, донео је одлуку, а на основу ње 22. јануара 1963, в. д. Оскањан потписао решење (АО, бр. 100/63) о унапређењу (избору) Александра Кубичеле у звање асистента Опсерваторије, са месечном платом у висини од 25.000.- динара.

Удовољавајући захтеву Републичког хидрометеоролошког завода у Сарајеву, а по решењу директора Василија Оскањана, налазимо да је Кубичела прековременим радом, током маја и јуна 1964, за исти израдио таблицу изласка и залааска Сунца и Месеца у Сарајеву за 1964. и 1965. годину (АО, бр. 928/64).

Ове 1964. године, кад је (септембра) имао плату од 37.500.- динара, Кубичела је за ноћни посматрачки рад примао стални паушални додатак од 10.500.- динара (АО, бр. 1107 и 1160/64).

Октобра 1965. године Кубичела је, одлуком Научно-стручног колегијума заједно са Пером Ђурковићем и Ђорђем Телекијем изабран за сталног члана Комисије за астроклиму, а поводом иницијативе из Чехословачке за испитивање астроклиме у циљу подизања једне станице у Југославији.

Како је крајем 1965. године, Василије Оскањан, шеф групе за астрофизику, због намере да се врати у СССР, поднео оставку на место шефа групе, Научно-стручни колегијум је 3. новембра 1965, за вршиоца дужности шефа групе изабрао Александра Кубичелу.

Почетком ове године, Опсерваторија је, очито очекујући много у будућности од Александра Кубичеле, овога као "једног од најбољих астрофизичара", једним дописом Секретаријату за културу препоручила за стипендију владе Индије, из области физике Сунца, за коју се он пријавио а о којој је одлучивао овај Секретаријат (АО, бр. 25/66).

Кад је Опсерваторија, 5. фебруара 1966. године, објавила (у Сл. гл.) конкурс за вишег стручног сарадника, на исти се, 1. марта (АО, бр. 204/66), пријавио Александар Кубичела, прилажући биографију и списак радова. Како нам је досадашња његова биографија позната, осврнућемо се само на попис радова. Од 8 радова чије је наслове у овом попису навео, само један, онај у *Васиони*, био је до овог времена објављен, а остали су се (предати) налазили у штампи.

На основу одлуке Научног већа од 24. фебруара 1966, директор Опсерваторије, на ком месту је сад био Перо Ђурковић, 9. марта је донео решење (АО, бр. 242/66), о именовању референата за избор једног вишег стручног сарадника, за које је именовао Перу Ђурковића, вишег научног сарадника и директора Опсерваторије, Милорада Протића, вишег научног сарадника и др Василија Оскањана, доцента ПМФ у Београду.

Референти су у свом извештају Научном већу Опсерваторије, констатовали да је једина пријава на овај конкурс била она коју је упутио Александар Кубичела. Потом су дали његову кратку биографију, а затим и кратку анализу сваког од осам радова, и за све нашли речи похвале, те на крају закључили да кандидат Александар Кубичела испуњава све научне, стручне и законске услове за стицање звања вишег стручног сарадника. Због тога су Научном већу предложили да кандидата Александра Кубичелу изабере за вишег стручног сарадника Астрономске опсерваторије, у групи за астрофизику.

Научно веће је усвојило овај предлог, и на 2. седници, 18. априла, једногласно изабрало Кубичелу у звање вишег стручног сарадника, коју одлуку је потврдио и Савет опсерваторије у ширем саставу, 4. маја на 2. седници (АО, бр. 539/66).

За Кубичелу је то била карика која недостаје, да би могао да буде изабран и за шефа астрофизичке групе, па је у складу с тим Научно веће на истој

седници покренуло иницијативу за овај избор и одредило референте. Конкурс за ово место је расписан 23. априла, на који се, дабоме, јавио само један кандидат Александар Кубичела. Као и у претходном избору, референти су поново били Перо Ђурковић, Милорад Протић и Василије Оскањан. Разматрајући његова документа, и пратећи његов рад на Опсерваторији, већ више од 16 година, уз констатацију да је током неколико месеци успешно обављао дужност шефа групе, те да испуњава све научне и законске услове, 25. маја су предложили Савету Астрономске опсерваторије, да на упражњено место шефа Астрофизичке групе изабере Александра Кубичелу, вишег стручног сарадника.

Овај предлог Научно веће је прихватило 26. маја на 2. седници, а Савет Опсерваторије у ужем саставу, 30. маја на 3. седници, на основу чега је председник Савета др Захарије Бркић потписао одлуку о постављењу Александра Кубичеле за шефа групе за астрофизику, са 1. јуном 1966. године (АО, бр. 631 и 676/66).

Претходно, 27. фебруара, Кубичела је постао члан Научног већа Опсерваторије, а 28. марта је изабран у Управни одбор, и то као његов председник (АО, бр. 635/66).

Члан новог састава Савета Опсерваторије, од 27. фебруара 1967. године, био је и Александар Кубичела али ће он већ 1. јуна поднети оставку на ово чланство са образложењем: "Како се између мојих ставова и ставова који добро пролазе на састанцима Савета Опсерваторије испољава сувише велика разлика, сматрам свој даљи рад и чланство у овом органу управљања потпуно некорисним" (АО, бр. 673/67). На следећој седници Савета, 12. јула, оставка му је усвојена.

Први пут после 17 година рада на Опсерваторији, Кубичела је ове године, у времену од 22. до 31. августа, као представник Опсерваторије, боравио у иностранству; поред још шесторо чланова са Опсерваторије, присуствовао је XIII Конгресу Међународне астрономске уније (МАУ) у Прагу (АО, бр. 740/67).

Заузимање Опсерваторије, поготову њеног Савета за Кубичелину специјализацију у Индији дало је резултата, и директору Пери Ђурковићу је само преостало да му 22. новембра напише решење, да му се одобрава да од 1. децембра 1967, може отпутовати на једногодишњу специјализацију у области физике Сунца на Кодаиканал опсерваторију у Индију (АО, бр. 1473/67), за које време је имао право на лични доходак; за првих 6 месеци у износу од 90% а у других 6 месеци у износу од 80% личног дохотка.

Пре истека овог периода, Кубичела је тражио да му се једногодишње одсуствовање и боравак на Кодаиканал опсерваторији продужи за још осам месеци, што је Савет Астрономске опсерваторије прихватио и одобрио му одсуство све до 1. августа 1969. године (АО, бр. 1384/68), за које време му је умањио лични доходак на 70%.

На Астрономску опсерваторију Кубичела се вратио нешто раније, и на свом редовном послу био је већ 14. јула 1969. године (АО, бр. 832/69).

Док је боравио у Индији, он је у плану рада Астрономске опсерваторије за 1969. годину, учествовао са једном темом из астрофизике која је прихваћена и финансирана од стране Републичког фонда за научни рад (АО, бр. 1406/69).

На седници Националног комитета за астрономију, Кубичела је 23 октобра 1969, као представник Астрономске опсерваторије, предложен у Координациони одбор за организацију истраживачког рада на станици за Сунце у Хвару за чије су подизање тада вршене интензивне припреме. Научно веће Опсерваторије је, 15. децембра, с обзиром да је Опсерваторија била заинтересована за подизање ове станице, Кубичелу изабрало као свог представника у овом Одбору (АО, бр. 1466/69).

Незадовољан стањем астрономских инструмената, а желећи да ова Опсерваторија остане у научној конкуренцији са другим опсерваторијама, он је заједно са Браниславом Шеварлићем, тада шефом групе за тачно време и групе за географску ширину, Научном већу упутио писмо (АО, бр. 1303/69), са конкретним предлозима, шта јој је даље чинити, из којег издвајамо један део: "Већ површним увидом у технику којом опсерваторије у Свету остварују своје задатке, може се доћи до закључка да се голим оптичким инструментима са почетка овог века, макар они и велики били у својој категорији, не може много урадити. Исто тако лако је увидети да се ситуација код нас може поправити развојем оптичких и механичких, а нарочито електронских уређаја за основне инструменте. Треба исто тако приметити да би ово требало хитно предузети, да се, можда већ за неколико година, не нађемо у ситуацији да је пропуст ненадокнадив".

Нови, XIV Конгрес МАУ, одржан је од 18. до 27. августа у Брајтону у Енглеској, на којем је од седам представника Астрономске опсерваторије у Београду, био и Александар Кубичела (АО, бр. 583/70).

Астрономска опсерваторија је 31. марта 1971. године, објавила конкурс за реизбор вишег стручног сарадника - самосталног посматрача - шефа групе за астрофизику. Прилажући потребна документа, међу којима и списак од 13 објављених радова, на конкурс се пријавио једино Александар Кубичела (АО, бр. 384/71). Његову молбу су разматрали референти др Мирјана Вукићевић-Карабин и, Перо Ђурковић и Милорад Протић, научни саветници. Они су се посебно осврнули на 5 његових радова објављених после претходног избора, из 1966. године, на његову сарадњу са ПМФ по питању дипломских радова и ангажовање у Координационом одбору за подизање Хварске опсерваторије, где је, констатовали су, показао велику активност и залагање. На основу свега, закључили су, да "кандидат превазилази услове звања за које је конкурисао", те су га с тога предложили за место вишег стручног сарадника и шефа групе за астрофизику (АО, бр. 390/71). Научно веће је 28. априла 1971, прихватило овај предлог и поново га изабрало за вишег стручног сарадника и шефа астрофизичке групе, а ову одлуку је 4. маја потврдио и Савет опсерваторије у ширем саставу (АО, бр. 600/71).

Након једногодишње паузе, Александар Кубичела је и средином 1972. године путовао у иностранство: најпре је 20-так дана боравио на Пулковској опсерваторији, а потом, од 2. до 12. септембра, и на састанку Организационог комитета, Међународне астрономске уније (АО, бр. 731/72).

Научном већу Астрономске опсерваторије, 22. новембра 1973. године, Кубичела се обратио молбом (АО, бр. 1250/73) да размотри могућност и да предложи Савету Опсерваторије, да се његово радно место "виши стручни сарадник - шеф научне групе - самостални посматрач", измени у "виши научни сарадник - шеф научне групе - самостални посматрач". Наводи и разлог овом захтеву: "5. XI 1973. одбранио сам докторску дисертацију из области астрономских наука. О овоме прилажем на увид потврду Природно-математичког факултета". Из потврде (ПМФ, бр. 725/71, од 19. XI 1973, коју је потписао секретар ПМФ-а, Милан Никчевић) која се налази у прилогу дописа, видимо да је тезу под називом "Један спектрографски прилаз кинематичкој слици супергрануларног кретања" одбранио пред комисијом на Одсеку за механичко-математичке науке, Природно-математичког факултета, Универзитета у Београду, и испунио услове да буде промовисан за доктора астрономских наука.

Накнадно је Кубичела у свој досије на Опсерваторији, приложио и препис дипломе о докторату астрономских наука, бр. 2895/1, од 25. децембра 1973. године, коју су потписали декан ПМФ-а др Вељко Вујичић и ректор Универзитета у Београду др Јован Глигоријевић, а препис оверио секретар ПМФ-а Љубомир Вукадиновић.

Почев од 1974/75. Кубичела је био веома ангажован и на пројекту сарадње са Опсерваторијом Хвар: 9. децембра 1974, на седници Научног већа, предложен је за представника Астрономске опсерваторије, у Знанственом одбору Опсерваторије Хвар, што је потом, 5. фебруара 1975, и потврђено, а био је и члан посебне Комисије за израду нацрта уговора о сарадњи са Опсерваторијом Хвар (АО, бр. 114/75), усвојеног 15. априла.

Кубичела је 10. фебруара тражио, а тек 10. јула 1975. и добио сагласност Опсерваторије, да уз рад на Опсерваторији, на ПМФ-у, као "виши стручни сарадник, може да изводи наставу" (АО, бр. 516/75).

Принципијелан као и увек, 15. септембра 1975. године, кад је поништен предлог Комисије за избор новог директора Опсерваторије, које је он био члан, а за које место је предложила Ђорђа Телекија, Кубичела је, не слажући се са оваквим решењем, одмах поднео оставку на чланство у Комисији (АО, бр. 630/75). На 24. седници Научног већа ове године, Кубичела је уместо М. Протића, изабран и у Национални комитет за астрономију Југославије.

На истој седници одржаној 29. октобра, Кубичела је изабран и у Комисију за висинску станицу, коју је Опсерваторија желела да подигне негде на некој планини јужне Србије, са погодном астроклимом, што ће му наредних година бити значајна преокупација. По том питању, у више наврата, све до 1980. године, обићи ће више места и планина у Србији: Власинско језеро,

Чемерник, Берово, Голију, Копаоник и Видојевицу и по више пута, тражећи најпогодније астроклиматске услове за подизање висинске станице.

Коначно, кажимо и то, да је шест дана, почев од 25. августа ове 1975. године, учествовао на Симпозијуму МАУ бр. 71 (Основни механизми Сунчеве активности) у Прагу (АО, бр. 656/75).

Крајем јуна 1976. године, 10-так дана, је био у Иркутску, где је присуствовао VIII регионалној консултацији из физике Сунца (АО, бр. 597/76).

Избор Кубичеле у научно звање одвијао се врло траљаво, оптерећен најпре процедуралним проблемима, као што је онај, у чијој је надлежности његов избор: Опсерваторије или ПМФ-а? На Опсерваторији су сматрали да је то у надлежности ПМФ-а! Уследиће преписка између ових институција, на шта ће бити изгубљена читава година дана, тако да је Опсерваторија одлуком њеног Савета, од 5. фебруара 1975, поново покренула овај избор, упућујући, 12. фебруара, нову молбу Одсеку за математичке, маханичке и астрономске науке ПМФ-а, да се овај избор што пре изврши.

У питање избора укључио се и Републички секретаријат за образовање и науку. Појавили су се и други проблеми: питање комисије, расписивања конкурса за избор, морално политичке подобности, загубљеног допса ПМФ-а Опсерваторији, ... Тек 24. фебруара 1976. године, на Опсерваторију је упућена (и наводно изгубљена, али се налази у Кубичелином досијеју на АО) обавест (АО, бр. 246/76) да је Научно - наставно веће, Одсека за математичке, механичке и астрономске науке ПМФ-а, за референте за додељивање научног звања Кубичели, изабрало др Бранислава Шеварлића, редовног професора, др Мирјану Вукићевић-Карабин, доцента и др Илију Лукачевића, доцента (уместо њега, због непознатих разлога, на крају ће трећи референт ипак бити др Ђорђе Телеки, виши научни сарадник АО), којом приликом су од Опсерваторије тражили и мишљење о његовој морално-политичкој подобности за избор у научно звање.

Да напишу ово тражено мишљење о Кубичелиној морално-политичкој подобности, пало је у дело секретару Актива СК Опсерваторије Милану Мијатову, и у име њеног синдиката Владимиру Савковићу, који ће мишљење написати и доставити Савету Опсерваторије, тек 27. септембра 1977. године, дакле после годину и по дана од захтева!? Иако су у мишљењу истакли његово истицање у стручном и друштвеном раду и чланство у разним домаћим и међународним телима одлучивања, уз коначну оцену да "поседује морално-политичку подобност за избор у научно звање", нису могли да не констатују да је 1952. године иступио из чланства СК, због "по његовој изјави, немогућности да одговори обавезама члана Савеза комуниста у то време" (АО, бр. 782/77).

Коначно, оглас да је Комисија за избор Кубичеле у научно звање, поднела реферат и предлог за избор, и да се исти, доступан заинтересованој јавности, следећих 30 дана налази у Секретаријату Одсека за математичке, механичке и астрономске науке, објављен је 25. децембра 1977. године у "Политици"!

Референти су у свом реферату нашли, као нарочито значајно да истакну, да је Кубичела до сада, што као аутор или коаутор, објавио 27 радова и учествовао на неколико националних, регионалних или међународних скупова. Анализом ових Кубичелиних радова, поготову оних из задњих 4-5 година, пионирских радова на посматрању Сунца и еруптивних звезда, истичу они, може се пратити развој астрофизике у нашој земљи. Поред ових научних радова, наводе, Кубичела се бавио и адаптацијом постојећих и конструкцијом нових делова, па и оригиналним решењем читавих уређаја за различита астрофизичка мерења. Резултатима из своје дисертације, као и потоњим радовима из фотосферских кретања различитих размера, Кубичела даје доприносе светској науци, у једној изузетно актуелној проблематици физике Сунца.

За Кубичелине радове из поларизације променљивих звезда, референти кажу да су они методолошки коректно рађени и спадају у малобројне у свету објављене радове, у којима се чини покушај анализе сопствене поларизације звезда, али и напомињу, да се њихови резултати морају узети са резервом, због малог броја посматрања која се статистички обрађују, и ограничења од стране мерног инструмента. Потом су референти анализирали његове радове сврстане у неких 5-6 група, по сродности, и дали њихову оцену, те на крају закључили, да "др Александар Кубичела испуњава све услове за вишег научног сарадника", те предложили Научно-наставном већу Одсека за математичке, механичке и астрономске науке ПМФ-а, да овај избор и спроведе.

Међутим, док је реферат са осталим материјалима био на јавном увиду, приговор на предложени избор, 17. јануара 1978. године, поднео је професор истог, Природно-математичког факултета, Драгутин Ђуровић. Он у приговору најпре констатује да анализа објављених Кубичелиних радова не садржи довољно података на основу којих би се могла стећи јасна представа о научном доприносу кандидата, а да је веома битно да се истакне, који су то радови који су послужили другим научницима у свету као основа за даља истраживања у области у којој је кандидат дао свој допринос, и неопходност назива тих радова у којима се цитирају Кубичелини радови.

Анализирајући даље групе Кубичелиних радова, како су их сврстали референти, Ђуровић закључује да референти нису навели довољно аргумената из којих би следило да је кандидатов допринос науци толики, да је избор у звање вишег научног сарадника оправдан.

Овде изгледа долазимо до круцијалног проблема по питању, од стране Кубичеле траженог, а од референата предложеног Кубичелиног избора у звање вишег научног сарадника. Јер, поентира Ђуровић, "имајући у виду да кандидат није био у звању научног сарадника, и да је докторирао пре 4 године (ово и није неки аргумент јер је Кубичела одмах по докторирању поднео захтев за избор у звање - прим. М. Р.), овај недостатак реферата сматрам веома озбиљним". У даљем образложењу свога приговора на реферат, он је много конкретнији и јаснији! Он децидирано сматра да "у

једном наставничком звању радник мора да проведе најмање 6 година, и кад испуњава све услове за следеће више звање, каква пракса је до сада била, истиче он, на овом Одсеку ПМФ-а, па се противи двоструким стандардима кад су у питању научно-наставне и чисто научне институције. А Кубичела је, ако то до сада већ није било јасно, хтео да из звања вишег стручног сарадника буде изабран у звање вишег научног сарадника, дакле, да прескочи звање научног сарадника.

На крају свога приговора, професор Ђуровић закључује: "Прескакање научних звања, по моме мишљењу, је оправдано, само ако се ради о научном раднику који је значајно афирмисао југословенску науку у свету. Осим тога, сматрам да је двојство критеријума за изборе у наставничка и еквивалентна научна звања неприхватљиво".

Због тога закључује, да реферат не треба прихватити, што не значи да кандидат не испуњава услове за предложено звање, па предлаже да овај предлог за прескакање звања треба да послужи Научно-наставном већу Одсека као повод да приступи изради ближих критеријума за изборе у наставничка и научна звања.

Предлог за избор Кубичеле у научно звање, Савет Природно-математичког факултета разматрао је на X редовној седници, одржаној 20. марта и 12. априла 1979. године (ПМФ, бр. 654/25), и донео одлуку да се : др Александар Кубичела, виши стручни сарадник, бира у звање вишег научног сарадника Астрономске опсерваторије у Београду, уз додатак, да ова одлука подлеже сагласности Посебне комисије Самоуправне интересне заједнице науке.

Ова сагласност, али од Републичке заједнице науке Србије, Комисије за научна звања, на Опсерваторију је стигла тек 22. октобра 1979. године (АО, бр. 986/79).

Дакле, да резимирамо!

Александар Кубичела је молбу за избор за вишег научног сарадника поднео 22. новембра 1973, изабран је 12. априла 1979, а избор потврђен 22. октобра 1979. године, све у свему, после безмало шест година чекања, што је тек нешто пре, но што је могао бити изабран у ово звање да није прескакао звање научног сарадника.

Шта је Кубичела на крају овим прекоредним избором у вишег научног сарадника изгубио а шта добио? Изгубио је несумњиво много нерава развлачењем овог процеса избора до у недоглед, а добио је, после више година ишчекивања, несумњиву сатисфакцију за одлуку да покуша да прескочи једно научно звање, сматрајући да је то својим радом и резултатима и заслужио. Међутим, материјално (с обзиром на плату) боље је прошао тиме што је шест година дуже провео у звању виши стручни сарадник, него да је ишао редовним путем, и те године провео у већем звању - научни сарадник!?

Ова нелогичност је била могућа зато, што је у звању виши стручни сарадник био Љубомир Пауновић, шеф механичке радионице Астрономске

опсерваторије, човек без високе стручне спреме, али иноватор и једна од кључних фигура Астрономске опсерваторије до пред крај шездесетих година прошлог века, који је за своје заслуге, и улогу на Опсерваторији, био награђен избором у звање вишег стручног сарадника и високом платом, која је онда, по аналогiji, припадала и другима, као што је Кубичела, који су били у том звању (усмено саопштење Д. Олевића).

Док је очекивао свој избор у научно звање, несебично је желео да помогне избор свога колеге, Ђорђа Телекија, али за дописног члана САНУ, тако што је писао предлог реферат, односно предлог за његов избор (АО, бр. 527/78).

Још крајем исте 1979. године, Кубичела је поднео захтев Радничком савету или Научном већу Опсерваторије, да се "за наредни период измени (или покрене поступак за замену) шеф групе за астрофизику", и за новог шефа групе, коју је функцију до тада он обављао, предложио Јелисавету Арсенијевић. Његов предлог је уважен, и на седници Радничког савета 17. јануара 1980. године, донета је одлука да се разреши дужности шефа групе за астрофизику, са 1. фебруаром 1980. године (АО, бр. 75/80).

Крајем маја 1979. године, још једном је боравио у иностранству, овај пут на Пулковској опсерваторији у СССР-у (АО, бр. 418/79).

По други пут у звање виши научни сарадник (ре)изабран је 20. августа 1979. године (АО, бр. 986/79).

После свега кроз шта је прошао током шест година дугог избора у звање вишег научног сарадника, избор у оно највеће, научног саветника, према изјави неких његових сарадника, једноставно није желео да покреће!

Желео је да још једном оде у Индију, за шта је видео прилику поводом помрачењем Сунца које је требало да се деси 16. фебруара 1980. године. Ту прилику је хтео да дочека и испрати спреман, па је од Радничког савета тражио, а овај му одобрио, 8.000 динара за набавку једног Фото-снајпера руске производње (АО, бр. 1219/79). На путу за Индију, заједно са Ј. Арсенијевић и И. Винце и двојицом представника са Института за физику, припремама, посматрању помрачења Сунца на Деканској висоравни и повратку, провео је читав фебруар 1980. године.

Од 1. јануара 1984. године према решењу о аконтацији личног дохотка (АО, бр. 133/84), Александар Кубичела је био распоређен на послове и радне задатке I врсте - планирање, организовање и руковођење комплексом стручних и научних програма из области астрономије.

У картону научно истраживачког радника који је попунио 8. децембра 1986. године налазимо податак да је члан Међународне астрофизичке уније (МАУ), те да од страних језика говори, чита и пише, енглески и руски, а да немачки чита.

Почетком следеће 1987. године, 5. марта, одлуком Радничког савета, Кубичела је одређен за руководиоца пројекта "Физика кретања небеских тела и вештачких сателита (АО, бр. 173/87).

На причу о радном односу Александра Кубичеле на Астрономској опсерваторији у Београду, 27. децембра 1989. године стављена је тачка, али не и на његову даљу сарадњу на пољу астрономске науке, са својим дотадашњим, па и неким новим сарадницима. Тога дана, Раднички савет Астрономске опсерваторије, донео је одлуку да др Александру Кубичели, на пословима и радним задацима вишег научног сарадника Астрономске опсерваторије, са 31. децембром 1989. године, ПРЕСТАЈЕ РАДНИ ОДНОС због испуњења услова за личну пензију, 40 година радног стажа (АО, бр. 5/90).

На крају дајемо и његову библиографију, подељену у две целине: научне и стручно популарне радове. Заправо, највећи део ових других могао би да буде и у првој групи, али смо их тако поделили првенствено по критеријуму значаја публикација у којима су објављени; *Васиона*, где је објављен гро радова друге групе, је ипак билтен једног астрономског друштва, у овом случају "Руђер Бошковић". За први део ове Кубичелине библиографије научних радова, основни извор нам је била његова ранија библиографија, она коју су, закључно са 1977. годином, дали његови референти за избор у звање вишег научног сарадника, а коју смо допунили из других извора. За други њен део, онај од 1977, па до 2003, извор су публикације Астрономске опсерваторије, односно, у њима штампани, разни пописи објављених радова њених научних радника.

Кубичелина библиографија, повезана са неким његовим биографским подацима даје нам неке доиста интересантне и несвакидашње податке! Крајем 1973. године, кад је затражио избор у звање вишег научног сарадника, Кубичела је, закључујемо по увиду у библиографију, имао објављених 17 научних радова (оних других 57, стручно популаризаторских радова објављених углавном у *Васиони*, ни он, као ни референти, нису тада ни узимали у обзир за избор у звање) референтних за избор у звање. Неколико година касније, његови референти су, у реферату за избор Научно-наставном већу ПМФ-а, закључно са новембром 1977, навели 27 научних радова, а кад је коначно био изабран, имао је 28 радова. Ови подаци сами за себе ништа посебно и не казују, кад се не упореде са следећим: Кубичела је при одласку у пензију, крајем 1989 године, имао објављена укупно 62 научна рада, више него дупло у односу на претходни избор, као и преко 60 стручно популаризаторских радова, а у пензију је отишао у истом звању, вишег научног сарадника у које је изабран 1979. године, не досегавши звање научног саветника!?

Но како Кубичелина приложена библиографија (према подацима до којих смо дошли) броји 120 научних радова, лако је закључити да је он, што је одиста куриозитет, не престајући да се са одласком у пензију бави астрономском науком, тамо све до 2003. године, објавио још 58 научних

радова, готово исто колико и за све време 40 годишњег рада на Астрономској опсерваторији!

Ови подаци, сами за себе, доста говоре о Александру Кубичели као личности, и научном раднику, астроному, али и о неким односима, у различитим периодима, на Астрономској опсерваторији и шире.

Хтели би још да напоменемо да верујемо да је списак Кубичелиних радова, у другој групи, коју смо назначили као Стручни и популаризаторски радови, несумњиво дужи, али како је у више бројева *Васионе*, ранијих година, испод сталног прилога "Астрономске појаве - у", изостао потпис аутора, иако верујемо да их је израдио Кубичела, ове радове нисмо уврстили његову библиографију.

Сарадњу са *Васионом*, у односу на сарадњу са колегама са Опсерваторије на астрономској науци, која је трајала до 2003, Кубичела је угасио нешто раније, 1999. године.

НАУЧНИ РАДОВИ АЛЕКСАНДРА КУБИЧЕЛЕ

1965

1. Đurković, P., Protić, M., Arsenijević, J., Kubičela, A., Kovačević, O., Grujić, R., Dačić, Lj., Čepinac, Č.: 1965, Observations du Soleil en 1957. 1958 et 1959 à l'Observatoire de Beograd, *Publ. A. O. Beograd*, No **11**, 1-321.

1968

2. Kubičela A.: 1968, Une modification du spectrographe chromosphérique à plaque mobile, *Publ. A. O. Belgrade*, No **15**, 1-50.

1969

3. Oskanjan, V., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1969, Polarimètre photoélectrique de l'Observatoire astronomique de Belgrade, *Bull. A. O. Beograd*, Vol. **XXVII**, No 2 (122), 1-11.

4. Oskanjan, V., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1969, Flare Observations on UV Ceti stars, *Bull. A. O. Beograd*, **XXVII**, No 2, (122) 87.

5. Kubičela, A.: 1969, Solar limb gradient from eclipse spectra of February 15. 1961, *Kodaikanal, Obs. Bull.* **188**.

6. Kubičela, A., Sivarman,,: 1969, A Dopler comparator for Solar spectra, *Kodaikanal Obs. Bull.* **189**.

1970

7. Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1970, An attempt to analyze the flare polarization of some UV Ceti stars, *Bull. A. O. Beograd*, Vol. **XXVIII**, No 123, 3-10.

8. Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1970, The optical polarization of nova Del 1967, *Inf. Bull. Var. Stars*, No 495.

9. Kubičela, A.: 1970, On the supergranulation intensity field in integrated light, *Bull. A. O. Belgrade*, No **124**, 187-193.

1972

10. Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1972, Photoelectric observations of AD Leo and EV Lac during the 1971 international patrol intervals, *Inf. Bull. Var. Stars*, No 627.

11. Arsenijević, J., Kubičela, A., Angelov, T.: 1971/72, Photoelectric observations of some flare stars, *Bull. A. O. Beograd*, No **125**, 53-58.

12. Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1971/72, Photoelectric flare stars observations in 1971, *Bull. A. O. Beograd*, No **125**, 58-60.

1973

13. Kubičela, A.: 1973, Some details of the supergranular motion, Proc. First European Astr. Meeting, 1, 123, (ed. Xantakis).

14. Kubičela, A.: 1973, Ekvatorijalni sunčani spektroskop, Saopštenje na Nacionalnoj konferenciji jugoslovenskih astronoma, Beograd, *Publ. A. O.* **20**, 47.

1974

15. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1974, Photoelectric observations of EV Lac during the 1973 international patrol, *Inf. Bull. Var. Stars*, No 866.

1975

16. J. Arsenijević, A. Kubičela, I. Vince: 1975, Photoelectric observations of some flare stars during 1972, *Bull. A. O. Belgrade*, No **126**, 54-55.

17. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1975, Photoelectric observations of UV CETI stars during 1973, *Bull. A. O. Belgrade*, No **126**, 55-56.

1976

18. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1976, Polarimetric analysis of a slow flare of AD Leo, *Publ. of Dept. of astr., Univ. Beograd*, **6**, 17.

19. Kubičela, A., Arsenijević, J., Vince, I.: 1976, Photoelectric polarimeter, *Publ. of Dept. of Astr., Univ. Beograd*, **6**, 25.

20. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1976, Patrol observations of AD Leo and EV Lac during 1974 and 1975, *Bull. Astr. Obs. Beograd*, **127**, 9-11.

21. Kubičela, A., Karabin, M.: 1976, Limb effect along the central meridian of the solar disc, *Publ. of Dept. of Astr., Univ. Beograd*, **6**, 9.

22. Kubičela, A.: 1976, Some long-lived supergranules, *Solar Phys.*, **47**, 551.

23. Kubičela, A.: 1976, Birthplaces of supergranules, saopšteno na VIII Regionalnoj konsultaciji iz fizike Sunca; Irkutsk 1976, štampano u Zborniku "Возникновение и эволюция активных областей на Солнце", Moskva, Nauka, 15-20.

1977

24. Kubičela, A., Karabin, M.: 1977, Some results of the photospheric large scale velocity research from Belgrade Observations, *Solar, Phys.* **52**, 199.

25. Kubičela, A., Karabin, M.: 1977, Apparent yearly precession of the sun, *Solar Phys.* **54**, 505.

26. Karabin, M., Kubičela, A.: 1977, Doppler-ova pomeranja u središnjem delu sunčevog diska, Saopšteno na III Nac. konferenciji jugoslovenskih astronoma, Beograd, novembar 1977.

27. Arsenijević, J., Vince, I., Kubičela, A.: 1977, Ponašanje parametara polarizacije Omikron Andromede u periodu 1974-1977, Saopšteno na III Nac. konferenciji jugoslovenskih astronoma, Beograd, novembar 1977.

1978

28. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1978, Patrol observations of AD Leo during 1976, *Bull. Astr. Ops. Beograd*, **129**, 29-31.

1980

29. Kubičela, A., Arsenijević, J., Manola, S., Stokić, Z., Uzelac, N., Vince, I.: 1980, Flash spectrum observations during total Solar eclipse, 1980, Proc. Symp. Phys. Ion. Gases (SPIG), Ed. B. Čobić, 298.

30. Kubičela, A.: 1980, Ortogonalne komponente prividne godišnje precesije Sunca, Saopšteno na VII Kongresu MFA Jugoslavije, Bečići.

31. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1980, Surprisingly high optical polarization of Delta Cephei, *Inf. Bull. Var. stars*, 1859.

1981

32. Kubičela, A., Karabin, M.: 1981, Detailed treatment of synodic Solar rotation, *Publ. Dept. Astron. Univ. Beograd* **11**, 35.

33. Vince, I., Kubičela, A.: 1981, Polarimetrijsko merenje relativne zamućenosti Zemljine atmosfere, *Publ. Astr. opserv. u Beogradu*, sv. **31**, str. 49-65, Beograd.

34. Kubičela, A., Karabin, M.: 1981, Line-of-sight velocity field of synodic Solar rotation, Saopšteno na VI Evropskom regionalnom astronomskom sastanku, Dubrovnik.

35. Kubičela, A., Karabin, M.: 1981, An integral supergranular contribution to the global-scale photospheric line-of sight velocity field, *Publ. Astron. Ops. Sarajevo* **1**, 185.

36. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I., Đurašević, G., Ivanović, Z.: 1981, Neki rezultati terenskih fotometrijskih merenja, *Publ. Astr. opserv. u Beogradu*, sv. **31**, str. 89-101, Beograd.

37. Kubičela, A.: 1981, Observation of total Solar eclipse of 16. February 1980, ed. S. K. Trehan, Indian National Sci. Academy, 16.

38. Kubičela, A., Ružđak, V.: 1981, Near future research in Solar physics in Yugoslavia, *Near Future Plans for Solar Resarch*, ed. C. Jordan, Oxford., 78.

1982

39. Kubičela, A., Karabin, M.: 1982, Line-of-sight velocity field of synodic Solar rotation, Proc. VI European Regional Meeting in Astronomy, ed. W. Fricke, G. Teleki, Ridel Publ. Co., 73.

40. Kubičela, A.: 1982, Orthogonal components of the apparent yearly precession of the sun, *Hvar obs. Bull. Suppl.*, **1**, 39.

1983

41. Kubičela, A., Vince, I.: 1983, Effects of extrafocal observation with the Solar spectrograph of the Belgrade Astronomical observatory, I. Solar rotation line-of-sight velocities, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **133**, 1-4.

42. Kubičela, A., Karabin, M.: 1983, Another view of synodic Solar rotation, *Solar Phys.*, **84**, 389.

1984

43. Kubičela, A., Vince, I.: 1984, Effects of extrafocal observation with the Solar spectrograph of the Belgrade Astronomical observatory, II. Cases of various wavelenghts and space-resolutions, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **134**, 37-38.

1985

44. Kubičela, A., Rakić, M.: 1985, Photodiode PS-100-30 As a position sensor in astronomy, Zbornik radova VI Nac. konf. Jugoslov. astronoma, Hvar, 1983, *Publ. Astr. opserv. u Beogradu*, sv. **33**, str. 23-27, Beograd.

45. Kubičela, A.: 1985, Dva prodora u dinamici Sunčeve fotosfere, Pregledno predavanje na VIII Kongresu MFA Jugoslavije, Priština.

46. Kubičela, A., Karabin, M., Ivanović, Z.: 1985, Merenje radijalnih brzina tačaka na Sunčevom disku, Saopšteno na VIII Kongresu MFA Jugoslavije, Priština.

47. Kubičela, A., Vince, I., Ivanović, Z.: 1985, Effects of extrafocal observation with the Solar spectrograph of the Belgrade Astronomical observatory, III. Integration of the limb effect, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **135**, 21-24.

1986

48. Kubičela, A., Karabin, M., Vince, I., Ivanović, Z.: 1986, Further Belgrade results of the large scale photospheric velocity research, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **136**, 1-5.

49. Kubičela, A.: 1986, Problem sinodičke rotacije Sunca, Saopšteno na I Seminaru "Astrofizika u Jugoslaviji", Ljubljana.

50. Kubičela, A.: 1986, Relation between solar sidereal and synodic rotation axes, *Solar Phys.* **106**, 403.

51. A. Kubičela, I. Vince, M. S. Dimitrijević, R. Dümmler: 1986, Differential Fe I limb effect around $\lambda = 630.2$ nm, VIII ICSLS, Williamsburg, DA1.

1987

52. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1987, Be stars-challenge to the observers and theoreticians, II Workshop Astrophysics in Yugoslavia, Abstracts, Beograd, Ed. M. Dimitrijević, 1.

53. Arsenijević, J., Karabin, M., Kubičela, A., Vince, I.: 1987, Beginning of a study of long-term changes of selected Fraunhofer spectral lines, Abstracts, II Workshop, Astrophysics in Yugoslavia, Beograd, Ed. M. Dimitrijević, 31.

54. Arsenijević, J., Karabin, M., Kubičela, A., Vince, I.: 1987, A Belgrade program for monitoring of activity-sensitive spectral lines of the sun as a star, Abstract, Fifth Europ. Meeting on Solar Phys., Solar and Stellar Physics, Titisee, FRG, P5.

55. Kubičela, A., Vince, I., Dimitrijević, M. S., Dümmler, R.: 1987, Differential Fe I limb effect Around $\lambda=630.2$ nm, in: *Spectral Line Shapes*, Vol. 4, ed. R. J. Exton, Deepak publ., Hampton, Virginia, USA, 619.

1988

56. Duemmler, R., Kubičela, A., Doazan, V., Bourdonnau, B., Arsenijević, J.: 1988, The development and weakening of the shell spectrum of 88 Herculis (1977-1987). I. A. radial velocity study, *Astron. Astrophys. Suppl. Ser.* **75**, 311.

57. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I.: 1988, Be stars-a challenge to the observers and theoreticians, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **138**, 31-52.

58. Arsenijević, J., Kubičela, A., Vince, I., Jankov, S.: 1988, Belgrade program for monitoring of activity-sensitive spectral lines of the sun as a star I. An analog Solar scanning monochromator, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **138**, 1-4.

59. Skuljan, J., Erkapčić, S., Vince, I., Kubičela, A.: 1988, Beogradski program za praćenje spektralnih linija osetljivih na aktivnost kod Sunca kao zvezde, III. Prvi spektrofotometrijski rezultati, Saopšteno na IX Nacionalnoj konferenciji jugoslovenskih astronoma, Sarajevo.

60. Vince, I., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1988, Belgrade program for monitoring of activity-sensitive spectral lines of the sun as a star, II. Selection of Fraunhofer lines and beginning of a study of their long-term changes, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **139**, 25-30.

1989

61. Dimitrijević, M. S., Kubičela, A., Arsenijević, J., Kršljanin, V.: 1989, Position of astrophysics at the astronomical Observatory in Belgrade, III Seminar "Astrofizika u Jugoslaviji", Zagreb, 17.

62. Kubičela, A.: 1989, Problem of synodic Solar rotation, *Bull. Obs. Astron. Belgrade* **140**, 105-110.

1990

63. Karabin, M., Kubičela, A., Skuljan, J., Vince, I.: 1990, Activity cycle variation of some photospheric lines, Proc. of the E. P. S. 6th European Solar Meeting *The Dynamic Sun, Publ. of Debrecin Heliophysical Obs.* **7**, 104.

1991

64. Kubičela, A., Arsenijević, J., Protić-Benišek, V.: 1991, Occultation of 28 Sgr by Titan on 1989 July 3rd, *Bull. Obs. Astron. Belgrade*, **143**, 59-61.

1992

65. Skuljan, J., Karabin, M., Vince I., Kubičela, A.: 1992, Solar activity influence on equivalent widths of some photospheric lines, *Bull. Astron. Belgrade*, **145**, 1-7.

66. Skuljan, J., Erkapić, S., Vince, I., Kubičela, A.: 1992, The data processing in solar spectrophotometry, *Bull. Obs. Astron. Belgrade*, **145**, 157-162.

67. Vince, I., Kubičela, A., Karabin, M.: 1992, Report on Solar research in Yugoslavia, Joint Organization for Solar Observations, Annual Report 1992, (ed. A. v. Alvensleben), 74-77.

68. Vince, I., Kubičela, A., Skuljan, J., Karabin, M., Erkapić, S.: 1992, Long-term changes of equivalent width of the selected Fraunhofer lines, Joint Organization for Solar Observations, Annual Report 1992 (ed. A. v. Alvensleben), 74-77.

1993

69. Skuljan, J., Kubičela, A., Vince, I., Arsenijević, J., Popović, L. Č.: 1993, Behavior of some Fraunhofer lines around maximum of Solar activity, *Publ. Obs. Astron. Belgrade*, No. **44**, 37-39.

70. Vince, I., Skuljan, J., Popović, L. Č., Kubičela, A., Karabin, M.: 1993, Long-term changes of some Fraunhofer lines, IAU Coll. 143, *The Sun as a variable star*, Boulder, **197**, 240.

71. Kubičela, A.: 1993, First Belgrade videographic observation of a Lunar occultation, *Bull. Astron. Belgrade* **148**, 57-59.

72. Vince, I., Kubičela, A., Dimitrijević, M. S.: 1993, Jedna polarimetrijska metoda merenja relativne zamućenosti zemljine atmosfere, II Simpozijum *Hemija i zaštita životne sredine*, Vrnjačka Banja, pp. 47-48.

1994

73. Vince, I., Kubičela, A., Dimitrijević, M. S.: 1994, Polarimetric method to measure the relative turbidity of the Earth's atmosphere, *J. Serb. Chem. Soc.* **59**, 781-785.

74. Popović, L. Č., Vince, I., Kubičela, A., Atanacković-Vukmanović, O., Samurović, S.: 1994, Contribution of gravitational redshift to spectral line profiles of AGN: The case of Lorentzian profile, *Bull. Astron. Belgrade* No. **149**, 9-14.

75. Skuljan, J., Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1994, A new computer system for polarimetric measurements, *Bull. Astron. Belgrade* No. **149**, 85-90.

76. Atanacković-Vukmanović, O., Popović, L. Č., Vince, I., Kubičela, A.: 1994, Contribution of gravitational redshift to spectral line profiles of AGN: The case of Voigt profile, *Bull. Astron. Belgrade* No. **150**, 1-6.

77. Kubičela, A., Jevremović, D., Popović, L. Č., Skuljan, J., Arsenijević, J., Vince, I.: 1994, Reduction of a CCD camera interference fringes, *Joso, Annual report 1994* (ed. M. Saniga), 203-205.

78. Kubičela, A., Jevremović, D., Popović, L. Č., Skuljan, J., Arsenijević, J., Vince, I.: 1994, Interference fringes of a CCD camera, *Bull. Astron. Belgrade* No **150**, 37-40.

79. Arsenijević, J., Marković-Kršljanin, S., Kubičela, A., Jankov, S.: 1994, Common properties of some Be stars optical polarization parameters, In: *Pulsation, rotation and mass loss in early-type stars* (L. A. Balona, H. F. Henrics, and J. M. Le Contel, Eds.), Kluwer Acad. Publ., Dordrecht/Boston/London, 236-237.

80. Popović, L. Č., Vince, I., Kubičela, A.: 1994, Influence of the gravitational field on the shape of spectral lines in spectra of Seyfert galaxies and quasars, in *Multi - wavelength continuum emission of AGN*, p. 456 (eds. T. J. -L. Courvoisier and A. Blecha), Kluwer Academic Publishers, Dordrecht - Boston - London.

1995

81. Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J., Jevremović, D., Vince, I.: 1995, Belgrade Observations of SL-9 impact on Jupiter, *Publ. Obs. Astron. Belgrade*, No. **49**, 187-190.

82. Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J., Jevremović, D., Vince, I.: 1995, The Belgrade Observations of Jupiter during the period of its collision with SL-9 comet, *Bull. Astron. Belgrade* **152**, 85-94.

83. Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J., Jevremović, D., Vince, I.: 1995, Belgrade Observations of Jupiter during the period of its colliding with SL-9 comet, *Bull. Astron. Belgrade* **151**, 85-94).

84. Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J., Jevremović, D., Vince, I.: 1995, The impact of SL-9 fragments on Jupiter, 2nd Hellenic astronomical conference, Thessaloniki, p. 40.

85. Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J., Jevremović, D., Vince, I.: 1995, Belgrade Observations of SL-9 impact on Jupiter, 1st Hungarian - Yugoslav Astronomical Conference, *Publ. Obs. Astron. Belgrade* **49**, 187-190.

86. Popović, L. Č., Vince, I., Atanacković-Vukmanović, O., Kubičela, A.: 1995, Contribution of gravitational redshift to spectral line profiles of Seyfert galaxies and quasars, *Astron. Astrophys.* **293**, 309-314.

1996

87. Jankov, S., Vince, I., Kubičela, A., Jevremović, D., Popović, L. Č.: 1996, A possible theoretical explanation of CCD interference patterns, *Bull. Astron. Belgrade* No **153**, 115-117.

88. Kubičela, A., Arsenijević, J., Popović, L. Č., Vince, I.: 1996, Forms and development of dark spots after SL-9 Jupiter collision observed at Belgrade, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **54**, 67-71.

89. Vince, I., Kubičela, A., Arsenijević, J., Protić-Benišek, V., Popović, L. Č.: 1966, Observational program for the total Solar eclipse of August 11. 1999, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **54**, 193.

90. Popović, L. Č., Vince, I., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1996, Belgrade observational program for the total Solar eclipse of August 11. 1999, NATO Advanced research workshop *Theoretical and observational problems related to Solar eclipses*, Sinaia (Romania), 51.

91. Vince, I., Jankov, S., Kubičela, A., Jevremović, D., Popović, L. Č., Skuljan, J., Arsenijević, J.: 1996, Corection for spatial systematic error of a CCD, International Amateur - Professional Photoelectric Photometer (I. A. P. P.) Symposium: *CCD Techniques in Stellar Photometry*, Baja, Hungary, eds. L. G. Balazs, I. B. Biro, T. Borkovits, A. Fronto, 135-139.

92. Vince, I., Skuljan, J., Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1996, Equivalent width variation of some Solar spectral lines, XVIII Symp. Phys. Ioniz. Gases, Kotor, 520-523.

93. Malakov, S., Jovanović, A., Popović, L.Č., Kubičela, A., Vince, I.: 1996, A software for photometric analyses of CCD images, International Amateur - Professional Photoelectric Photometer Symposium, Baja, Hungary, 25-27, 10.

94. Vince, I., Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1996, Polarimetrical observations with CCD camera at Belgrade Observatory, International Amateur - Professional Photoelectric Photometer Symposium, Baja, Hungary, 25-27. 10. 1996.

95. Arsenijević, J., Marković-Kršljanin, S., Jankov, S., Vince, I., Kubičela, A., Erkačić, S.: 1996, Variations of the linear optical polarization of 88 Her, Proc. of 2nd Hellenic Astronomical Conf. Eds. M.E. Contadakis, J. D. Hadjidemetriou, L. N. Mavridis, J. H. Seiradakis. Hellenic Astronomical Society, Thessaloniki, 228-233.

96. Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J., Vince, I., Malkov, S.: 1996, The impact of SL9 fragments with Jupiter: the development of the G- spot, Proc. of 2nd Hellenic Astronomical Conf. Eds. M. E. Contadakis, J. D. Hadjidemetriou, L. N. Mavridis, J. H. Seiradakis. Hellenic Astronomical Society, Thessaloniki, 121-126.

1997

97. Arsenijević, J., Kubičela, A., Oskanjan, A.: 1997, Oskanjan - osnivanje i rad grupe za astrofiziku, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **56**, 135-140.

98. Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1997, Ekspedicija Astronomske opservatorije za posmatranje potpunog pomračenja Sunca 1961, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **56**, 259-262.

99. Vince, O., Kubičela, A., Vince, I., Popović, L. Č., Jevremović, D.: 1997, The influence of Belgrade Solar spectrograph's apparatus function on line profiles, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **57**, 129-132.

100. Protić- Benišek, V., Arsenijević, J., Vince, I., Kubičela, A., Lazendić, J.: 1997, Astrometric aspect of 1980 Indian total Solar eclipse, *Bull. Astron. Belgrade* No **155**, 117-125.

101. Arsenijević, J., Đurašević, G., Marković, S., Vince, I., Kubičela, A.: 1997, Optical polarization changes during the eclipse period of VV Cep, JENAM '97 (Joint European and National Astronomical Conference), *New Trends in Astronomy and Astrophysics*, Kalithea (Thessaloniki) 1997, Thessaloniki, European Space Agency, 105.

1998

102. Kubičela, A., Arsenijević, J., Popović, L. Č., Trajković, N., Bon, E.: 1998, Co-existence of two plasma phases in Solar and AGN coronas, *Serb. Astron. J.* No **158**, 43-53.

103. Popović, L. Č., Trajković, N., Kubičela, A.: 1998, Observation of the gravitational effect in H beta of AGNs, Proc. 4th Yugoslav - Romanian Astronomical Meeting, Eds. M. S. Dimitrijević, L. Č. Popović, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **60**, 67-70.

104. Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1998, H-alpha emission in Solar corona, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **60**, 141-144.

105. Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1998, Optical polarization of Solar corona-program for total Solar eclipse on August 11. 1999, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **60**, 145-146.

106. Vince, I., Kubičela, A.: 1998, Flash spectrum observations around the Balmer jump, Proc. 4th Yugoslav - Romanian Astronomical Meeting, Eds. M. S. Dimitrijević, L. Č. Popović, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **60**, 147-152.

107. Popović, L. Č., Trajković, N., Kubičela, A., Doroshenko, V. T., Sergejev, S. G., Bon, E., Stanić, I.: 1998, Long-term H beta line profile variation in Akn 120, Proc. II Yugoslav - Belarussian Symposium on Physics & Diagnostics of Laboratory & Astrophysical Plasmas, Zlatibor 1998, Eds. M. S. Dimitrijević, V. S. Burakov, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **61**, 139-142.

108. Malkov, S., Jovanović, A., Popović, L. Č., Kubičela, A., Vince, I., Arsenijević, J.: 1998, Software for photometric analysis of CCD images, *International Amateur - Professional Photoelectric Photometer (I. A. P. P.) Communications*, **67**, 62-65.

109. Vince, I., Popović, L. Č., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1998, Polarimetric Observations with a CCD camera at Belgrade Observatory, *International Amateur - Professional Photoelectric Photometer (I. A. P. P.) Communications*, **67**, 56-61.

110. Arsenijević, J., Kubičela, A.: 1998, H-alpha emission in Solar corona, Proc. 4th Yugoslav- Romanian Astronomical Meeting, Eds. M. S. Dimitrijević, L. Č. Popović, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* **60**, 141-144.

111. Arsenijević, J., Kubičela, A., Popović, L. Č., Trajković, N., Bon, E.: 1998, Balmer emission in Solar and AGN coronas, 19th SPIG Zlatibor 1998, Contributed papers & Abstracts of invited lectures, topical invited lectures and

progress reports, Eds. N. Konjević, M. Ćuk, I. R. Videnović, Faculty of Physics, University of Belgrade, 659.

112. Popović, L. Ć., Pavlović, R., Živkov, V., Đurašević, G., Kubičela, A.: 1998, Modelling double-peaked lines of AGNs: Close binary nucleus system, 19th SPIG Zlatibor 1998, Contributed papers & Abstracts of invited lectures, topical invited lectures and progress reports, Eds. N. Konjević, M. Ćuk, I. R. Videnović, Faculty of Physics, University of Belgrade, Belgrade, 639.

113. Vince, I., Kubičela, A., Arsenijević, J.: 1998, Belgrade Observatory experiences in total Solar eclipse observations, Proc. NATO Adv. Research Workshop *Theoretical and Observational Problems Related to Solar Eclipses*, Sinaia 1996, ed. G. Maris, Academiei Romane, 33-37.

114. Vince, I., Kubičela, A., Arsenijević, J., Popović, L. Ć.: 1998, Belgrade observational program for the total Solar eclipse of August 11, 1999, Proc. NATO Adv. Research Workshop *Theoretical and Observational Problems Related to Solar Eclipses*, Sinaia 1996, ed. G. Maris, Academiei Romane, 99-101.

1999

115. Popović, L. Ć., Kubičela, A., Stanić, N., Bon, E.: 1999, Active galactic nuclei with double peaked lines: Akn 120, 3C390.3 AND III Zw2, Proc. of the XII National Conference of Yugoslav Astronomers and International Workshop on the Development of Astronomical Databases (12; 1999; Belgrade), ed. L. Ć. Popović, M. Dačić, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **65**, 101-104.

116. Vince, I., Popović, L. Ć., Kubičela, A.: 1999, Pomračenje Sunca, 11.8. 1999. godine. Kako ga posmatrati?, Zbornik predavanja sa republičkog seminara o nastavi fizike, ed. D. Obradović, Društvo fizičara Srbije, Beograd, 35-42.

117. Bon, E., Stanić, N., Kubičela, A., Popović, L. Ć.: 1999, The procedure of AGN spectra elaboration by using iraf: the case of H alpha of III Zw2, *Journal of Research in Physics*, **28**, 311-314.

2000

118. Stanić, N., Popović, L. Ć., Kubičela, A., Bon, E.: 2000, The H beta line shape of Akn 120, *Serb. Astron. J.* No **162**, 7-33.

2002

119. L. Ć. Popović, M. S. Dimitrijević, M. Dačić, A. Kubičela: 2002, The problem of the Fe II template in AGNs, ed. G. Ivanov, M. S. Dimitrijević, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No. **73**, 207-210.

2003

120. Bon, E., Stanić, N., Ilić, D., Kubičela, A., Mediavilla, E. G., Popović, L. Ć.: 2003, Two-component model for III ZW 2 broad line region, IV Serbian Conference on Spectral Line Shapes, Aranđelovac, 10-15. October, 2003, ed. M. S. Dimitrijević, L. Ć. Popović, N. Milovanović, *Publ. Astron. Obs. Belgrade* No **76**, 171-174.

СТРУЧНИ И ПОПУЛАРИЗАТОРСКИ РАДОВИ
(објављени углавном у *Васиони*)

1953

1. Кубичела, А.: 1953, Астрономске појаве - у октобру, новембру и децембру 1953, *Васиона*, бр. 1, стр. 30-32.

2. Кубичела, А.: 1953, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1954, *Васиона*, бр. 2, стр. 62-64.

1954

3. Кубичела, А.: 1954, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1954, *Васиона*, бр. 1, стр. 30-32.

4. Кубичела, А.: 1954, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1954, *Васиона*, бр. 2.

5. Кубичела, А.: 1954, Астрономске појаве - од октобра 1954 до марта 1955, *Васиона*, бр. 3-4, стр. 107-112.

1955

6. Кубичела, А.: Покушај сложенијег аматерског посматрања, *Васиона*, бр. 1, стр. 14-16.

7. Кубичела, А.: 1955, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1955, *Васиона*, бр. 1, стр. 22-24.

8. Кубичела, А.: 1955, Делимично помрачење Месеца 16. јуна 1954, *Васиона*, бр. 2, стр. 47.

9. Кубичела, А.: 1955, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1955, *Васиона*, бр. 2, стр. 48.

10. Кубичела, А.: 1955, Астрономске појаве - у октобру, новембру и децембру 1955, *Васиона*, бр. 3, стр. 71-72.

11. Кубичела, А.: 1955, Номограм привидног дневног кретања Сунца, *Васиона*, бр. 4, стр. 91-94.

12. Кубичела, А.: 1955, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1956, *Васиона*, бр. 4, стр. 95-96.

1956

13. Кубичела, А.: 1956, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1956, *Васиона*, бр. 1, стр. 23-24.

14. Кубичела, А.: 1956, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1956, *Васиона*, бр. 2, стр. 47-48.

15. Кубичела, А.: 1956, Астрономске појаве - у октобру, новембру и децембру 1956, *Васиона*, бр. 3, стр. 71-72.

16. Кубичела, А.: 1956, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1957, *Васиона*, бр. 4, стр. 95-96.

1957

17. Кубичела, А.: 1957, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1957, *Васиона*, бр. 1, стр. 31-32.

1958

18. Арсенијевић, Ј., Кубичела, А.: 1958, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1958, *Васиона*, бр. 1, стр. 31-32.

19. Кубичела, А.: 1958, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1959, *Васиона*, бр. 4, стр. 127-128.

1959

20. Кубичела, А.: 1959, Кретање Совјетске космичке ракете, *Васиона*, бр. 1, стр. 13-16.

21. Кубичела, А.: 1959, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1959, *Васиона*, бр. 1, стр. 27-28.

22. Кубичела, А.: 1959, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1959, *Васиона*, бр. 2, стр. 59-60.

23. Кубичела, А.: 1959, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1960, *Васиона*, бр. 4, стр. 119-120.

1960

24. Кубичела, А.: 1960, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1960, *Васиона*, бр. 1, стр. 23-24.

25. Кубичела, А.: 1960, Астрономске појаве - јул - децембар 1960, *Васиона*, бр. 2, стр. 49-52.

26. Кубичела, А.: 1960, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1961, *Васиона*, бр. 3, стр. 83-84.

27. Кубичела, А.: 1960, Појава хромосфере при Сунчевом помрачењу, *Васиона*, бр. 4, стр. 91-94.

28. Кубичела, А.: 1960, Планирање времена при потпуном помрачењу 15. II 1961, *Васиона*, бр. 4, стр. 101-103.

29. Кубичела, А.: 1960, Астрономске појаве - у априлу, мају и јуну 1961, *Васиона*, бр. 4, стр. 123-124.

1961

30. Кубичела, А.: 1961, Хромосферски флеш 15. II 1961, *Васиона*, бр. 1, стр. 30.

31. Кубичела, А.: 1961, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1961, *Васиона*, бр. 1, стр. 30-32.

32. Кубичела, А.: 1961, Астрономске појаве - у октобру, новембру и децембру 1961, *Васиона*, бр. 2, стр. 62-64.

33. Кубичела, А.: 1961, Астрономске појаве - у јануару, фебруару и марту 1962, *Васиона*, бр. 3, стр. 91-92.

34. Кубичела, А.: 1961, Астрономске појаве - у априлу мају и јуну 1962, *Васиона*, бр. 4, стр. 119-120.

1962

35. Кубичела, А.: 1962, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1962, *Васиона*, бр. 1, стр. 28-32.

1963

36. Кубичела, А.: 1963, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1963, *Васиона*, бр. 1, стр. 21-24.

37. Кубичела, А.: 1963, Астрономске појаве - у октобру и новембру 1963, *Васиона*, бр. 2, стр. 45-48.

1964

38. Кубичела, А.: 1964, Астрономске појаве - од јула до септембра 1964, *Васиона*, бр. 2, стр. 45-48.

39. Кубичела, А.: 1964, Астрономске појаве - у октобру, новембру и децембру 1964, *Васиона*, бр. 3, стр. 70-72.

40. Кубичела, А.: 1964, астрономске појаве - у марту и априлу 1965, *Васиона*, бр. 4, стр. 94-95.

41. Кубичела, А., Арсенијевић, Ј.: 1964, Потпуно помрачење Месеца од 19. децембра 1964, *Васиона*, бр. 4, стр. 88-89.

1965

42. Кубичела, А.: 1965, Астрономске појаве - у мају и јуну 1965, *Васиона*, бр. 1, стр. 23-24.

43. Кубичела, А.: 1965, Астрономске појаве - у јулу, августу и септембру 1965, *Васиона*, бр. 2, стр. 46-48.

44. Кубичела, А.: 1965, Астрономске појаве - у октобру, новембру и децембру 1965, *Васиона*, бр. 3, стр. 70-72.

45. Кубичела, А.: 1965, Фотографски прибор у астрономској аматерској пракси I, *Васиона*, бр. 3, стр. 57-59.

46. Кубичела, А.: 1965, Фотографски прибор у астрономској аматерској пракси II, *Васиона*, бр. 4, стр. 76-79.

47. Данић, Р., Кубичела, А.: 1965, Астрономске ефемериде за 1966. год., *Васиона*, бр. 4, стр. 82-96.

1966

48. Кубичела, А.: 1966, IV земаљски скуп астронома-аматера Мађарске, *Васиона*, бр. 3, стр. 68-70.

49. Кубичела, А.: 1966, Антиматерија у Сунчевом систему, *Васиона*, бр. 4, стр. 75.

1967

50. Кубичела, А.: 1967, Еруптивне звезде типа UV Ceti, *Васиона*, бр. 1, стр. 1-6.

51. Данић, Р., Кубичела, А.: 1967, Астрономске ефемериде за 1968. год., *Васиона*, бр. 3-4, стр. 74-88.

52. Кубичела, А.: 1967, *Фотографски прибор за аматерска и школска посматрања*, Настава астрономије у другом ступњу, Завод за издавање уџбеника СРС, Београд.

53. Кубичела, А.: 1967, *Чланови Сунчева система*, Настава астрономије у другом ступњу, Завод за издавање уџбеника, СРС, Београд.

1968

54. Данић, Р., Кубичела, А., Живановић, Н., Ивановић, З.: 1968, Астрономске ефемериде за 1969. год., *Васиона*, бр. 3-4, стр. 75.

1970

55. Кубичела, А.: 1970, Кодаиканал - највећа Индијска астрофизичка опсерваторија, *Васиона*, бр. 1, стр. 3-6.

56. Данић, Р., Кубичела, А.: Астрономске ефемериде за 1971. год., *Васиона*, бр. 3-4, стр. 75.

1971

57. Данић, Р., Кубичела, А.: 1971, Астрономске ефемериде за 1972. год., *Васиона*, бр. 3-4, стр. 79.

58. Кубичела, А.: 1971, Меркур на Сунчевом диску, *Васиона*, бр. 1, стр. 7-8.

1973

59. Кубичела, А.: 1973, Фотосферска кретања на Сунцу, *Васиона*, бр. 2, стр. 49-59.

1984

60. Кубичела, А.: 1984, А. Томић: Астрофотографија - фотографисање небеских тела и појава, *Васиона*, бр. 1, стр. 21-22.

61. Кубичела, А.: 1984, Наличје космичке ере, *Васиона*, бр. 4, стр. 69-71.

1993

62. Кубичела, А.: 1993, Мале не-међузвездане поруке, *Васиона*, бр. 1, стр. 19-20.

1996

61. Кубичела, А.: 1996, Зоран Танасијевић: Како посматрати Сунце, *Васиона*, бр. 5, стр. 137-138.

1998

62. Поповић, Л. Ч., Кубичела, А., Винце, И.: 1998, Последње потпуно помрачење Сунца у овом миленијуму, *Васиона*, бр. 3, стр. 57-68.

1999

63. Кубичела, А.: 1999, Једно сећање на помрачење из 1961., *Васиона*, Но 2-3, 72.

64. Поповић, Л. Ч., Кубичела, А.: 1999, Зашто долази до помрачења?, *Галаксија*, Но **285**, фебруар, 48.

65. Поповић, Л. Ч., Кубичела, А.: 1999, Зашто долази до помрачења?, *Наша реч*, Лесковац, 6. 08. 1999, 7.

ALEKSANDAR KUBIČELA

The rich biography of a prolific scientists of the Astronomical Observatory, as was Aleksandar Kubičela, especially marked two facts: first, that he studied Astronomy working at the Observatory in the same time, and second, that his election to the grade of Senior Research Associate, skipping the title of Research Associate, lasted six years, so that he rejected to begin election to the grade of Research Professor! This paper discusses the life and work of Aleksandar Kubičela, and at the end, the bibliography of his works is given.